

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Mf.I.50.015/2020/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Szabó József ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve **CÍM** alatti lakos felperesnek, ...közalkalmazott által képviselt által képviselt alperes neve **CÍM2** alatti székhelyű alperes ellen, munkaviszony megszüntetése iránt indított perében a ... Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság **ÜGYSZÁM/7.** sorszámú ítélete ellen a felperes által 8. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán tárgyaláson kívül meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az állam által előlegezett 256 000 (kettőszázötvenhatezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

- [1] A felperes 2012. augusztus 1. napjától nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban állt az alperessel, illetve annak jogelődjével. A feladat ellátására a felek keretmegállapítást kötöttek. A legutóbbi keretmegállapodás kelte 2015. május 27. napja.
A felperes nevelésében lévő **GYERMEK** 2014. decemberében örökbefogadhatóvá vált, így 2015. január hónapban az alperes megnyilatkoztatta a felperest arról, hogy kívánja-e a fenti gyermeket örökbe fogadni. A felperes 2015. február 3. napján kelt írásbeli nyilatkozatában kijelentette, hogy a gyermek örökbefogadását nem kívánja. Örökbefogadásra alkalmas szülőket 2016-ban találtak és június 30. napjától megindult az örökbefogadás előtti gondozás.
A felperes 2016. július 15. napján szándéknyilatkozatot nyújtott be, mely szerint kérné a gyermek örökbefogadását, azonban tájékoztatást kapott arról, hogy erről az örökbefogadásról lekésett, melyre tekintettel a folyó eljárást ne gátolja, hanem sikerét segítse elő. A felperes azonban akkori jogi képviselője Dr. Szigeti Pál ügyvéd útján a kérelmét többször is megismételte.
Ebben az időszakban felvetődött, hogy a felpereshez egy másik kiskorú gyermeket helyeznének ki, azonban a felperes fenti kérelmeire tekintettel az alperes a kiskorú gyermek gondozási helyére tett javaslatát megváltoztatta.
- [2] 2016. augusztus 1. napján a gyámhatóság döntött **GYERMEK** örökbefogadásának engedélyezéséről, majd az alperes 2016. augusztus 2. napján kezdeményezte a felperes nevelőszülői alkalmasságának felülvizsgálatát.
- [3] A felperes 2016. augusztus 11. napján szándékosan valótlan tartalmú feljelentést tett a ... Rendőrkapitányságon, melyben azt állította, hogy a 2015. február 3. napján kelt nyilatkozatot, mely szerint **GYERMEK**et nem kívánja örökbefogadni, nem ő írta alá, az ő névaláírása az okiratra tudta és beleegyezése nélkül került ismeretlen személy által. A hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt indult büntetőeljárást a ... Rendőrkapitányság megszüntette, majd a felperessel szemben hatóság félrevezetésének vétsége miatt büntetőeljárást indult. A **járásbíró**ság a

ÜGYSZÁM 3/30. számú, 2019. szeptember 12. napján kelt ítéletében megállapította bűnösségét, mely a **törvényszék ÜGYSZÁM 3/9.** számú ítéletével emelkedett jogerőre.

- [4] Időközben a soronkívüli alkalmassági vizsgálat keretében a felperest pszichológiai vizsgálat alá vetették volna, de a 2016. augusztus 18. napjára előjegyzett vizsgálaton a felperes nem jelent meg, majd a 2016. október 12. napjára elrendelt vizsgálaton sem. Az alkalmassági vizsgálat keretében az alperes környezettanulmányt is végzett volna a felperes lakóhelyén, azonban az erre irányuló kezdeményezés is sikertelen volt, a felperessel időpontot sem lehetett egyeztetni.
- [5] Az alperes 2016. szeptember 26. napján tévesen arról tájékoztatta a felperest, hogy a jogviszonya megszűnt, azonban később ezt a nyilatkozatot szóban visszavonta. Az alperes 2016. október 24. napján hozta meg azt a határozatát, melyben megállapította, hogy a felperes a nevelőszülői feladatok ellátására nem alkalmas. A határozatot azzal indokolta, hogy a vizsgálat negligálása egyértelműen az együttműködés sérelmét jelenti, amely ezáltal a nevelőszülő magatartásában megnyilvánuló alkalmatlansági okot valószínűsít.
- [6] Az alperes 2016. november 2. napján írásban tájékoztatta a felperest, hogy a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonya 2016. november 1. napján megszűnt.
- [7] A felperes nevelőszülőként havi bruttó 61 050 forint díjban részesült. A jogviszony megszűnését követően álláskeresői járadékot kapott 90 napig 32 855 forint összegben, majd OKJ képzésen vett részt 7 hónapig, ahol 61 150 forint juttatást kapott. A felperes alkalmi munkavállalóként további 415 265 forintot keresett.
- [8] A felperes keresettel fordult a bírósághoz, melyben kérte a 2016. november 2. napján kelt jogviszonyát megszüntető jognyilatkozat jogellenességének megállapítását, és az alperest bruttó 200 000 forint elmaradt jövedelem, valamint 3 000 000 forint összegű sérelemdíj megfizetésére kötelezni. A felperes hivatkozása szerint az alperes joggal való visszaélést valósított meg akkor, amikor a **GYERMEK** vonatkozásában tett örökbefogadási szándékát követően újabb gyermeket nem helyezett ki hozzá, és alaptalanul kezdeményezte vele szemben a rendkívüli alkalmassági vizsgálatot, mely által szintén megghiúsult az újabb gyermek kihelyezése. Mindez megteremtette azokat a körülményeket, amelyek a jogviszonya megszűnéséhez vezetnek. A sérelemdíj iránti kérelmével kapcsolatban utalt arra, hogy a vele szemben alaptalanul kezdeményezett eljárás sérti jó hírnevét, kiemelte, hogy korábban munkavégzésére soha nem volt panasz, mindig mindenben együttműködött a hatósággal.
- [9] Az alperes ellenkérelmében hivatkozott arra, hogy **GYERMEK** örökbefogadását megelőző előgondozás során a felperes által tanúsított az a magatartás, mellyel a folyó eljárást kívánta megakadályozni megkérdőjelezte a felperes alkalmasságát, melyben közrejátszott az is, hogy alaptalanul hivatkozott az általa tett nyilatkozat valótlanosságára, annak alperes általi meghamisítására. Utalt arra, hogy a rendkívüli alkalmassági vizsgálat elrendelésének jogalapjául a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony és a helyettes szülői jogviszony egyes kérdéseiről szóló 513/2013. (XII.29.) Korm. rendelet szolgál és a hatóságnak bármilyen csekély ok, anomália észlelése esetére joga és kötelezettsége annak elrendelése. A vizsgálat elrendelése az említett személyi kör diszkrecionális jogkörébe tartozik. Utalt arra, hogy a felperes ezt az eljárást igyekezett megakadályozni azzal, hogy nem vett részt a pszichológiai vizsgálatokon, és nem működött együtt a környezettanulmány elvégzése érdekében sem. Hivatkozott arra, hogy a jogviszonyt nem megszüntették, hanem az a törvény erejénél fogva megszűnt, ugyanis a Gyvt. 66/D. § (1) bekezdés d) pontja szerint a nevelőszülői jogviszony megszűnik, ha a nevelőszülő gondozásából valamennyi

gyermek, fiatal felnőtt kikerült és a gyámhatóság az ezt követő három hónapon belül újabb gyermeket, fiatal felnőttet nem helyezett el a gondozásában. Tekintettel arra, hogy 2016. augusztus 1. napjától a felperesnél újabb gyermek nem került elhelyezésre, így a jogviszonya jogszerűen szűnt meg 2016. november 1. napján.

- [10] Az elsőfokú bíróság a **ÜGYSZÁM 4/37.** számú ítéletével a felperes keresetét elutasította, amit a **törvényszék** a **ÜGYSZÁM 5/5.** számú végzésével hatályon kívül helyezett. A törvényszék megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a felperes keresetlevelének és a hozzá tartozó nyomtatványnak az ellentmondásait, az alperesként megjelölt jogi személy szervezet adatait, székhelyét helyes megnevezését nem tisztázta, a perben az iratborítón, a jegyzőkönyvben és határozatai fejrésében alperesként a **KÖZPONT**ot tüntette fel, így az ítélet érdemi felülvizsgálatra alkalmatlan. A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság az ellentmondást tisztázta, a perben keletkezett valamennyi iratot joghatályosan kézbesített, majd a felperes keresetét ismételten elutasította.

Az indokolásban kifejtette, hogy a munkáltató a munkavállaló alkalmassági vizsgálatát bármikor elrendelheti és azzal az alperes joggal való visszaélést nem valósított meg, az egyenlő bánásmód követelményét nem sértette meg, ilyen körülményt a felperes valószínűsíteni nem tudott. Megállapította, hogy a felperes jogviszonya az alperesnél arra tekintettel szűnt meg, hogy hozzá a perben érintett gyermek után újabb gyermeket nem helyeztek ki, és saját magatartása vezetett a jogviszony megszűnéséhez.

- [11] Az ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, melyben kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, keresetének való helyt adást. Az indokolásban kifejtettek szerint az elsőfokú bíróság a jogszabályi rendelkezéseket helytelenül alkalmazva irattelenes megállapításokkal jutott arra a téves következtetésre, hogy a felperes kereseti kérelme, sérelemdíj iránti igénye nem megalapozott. Álláspontja továbbra is az volt, hogy az alkalmassági „felülvizsgálat” azt a célt szolgálta, hogy a **GYERMEK** örökbefogadásával kapcsolatban kezdeményezett eljárását szankcionálja és arra kényszerítse, hogy az örökbefogadási kérelmétől álljon el, amennyiben munkaviszonyának további fenntartását szeretné. Kifejtette, hogy az általa becsatolt örökbefogadással kapcsolatos hangfelvételekkel, mint bizonyítékokkal kapcsolatban a bíróság ítélete semmilyen érdemi indokolást nem tartalmazott, az ítélet ellentmondásos. Hivatkozott arra, hogy az alperes az alkalmassági vizsgálat elrendelésének jogát visszaélés-szerűen gyakorolta, vizsgálni kellett volna így annak módját és indokát, ami azonban elmaradt. Az alperesnek a felperessel kapcsolatban korábban semmilyen kifogása nem volt, sőt, másik gyermek kihelyezésében is gondolkodtak, ameddig **GYERMEK** örökbefogadására vonatkozó igényét be nem nyújtotta. A felperes álláspontja szerint az ítélet azon megállapítása, hogy a felperes jogviszonya az alperesnél arra tekintettel szűnt meg, hogy hozzá a perben érintett gyermek után újabb gyermeket nem helyeztek ki, az elrendelt alkalmassági vizsgálaton saját elhatározásából nem jelent meg, és erre tekintettel nyilvánították alkalmatlannak a további munkavégzésre, a nevelőszülői feladatok ellátására ellentétes a perben meghallgatott tanúk vallomásával, az okirati bizonyítékokkal és az azokból időrendben felállítható logikai láncolattal is. A felperes hivatkozása szerint a bizonyítékokból a bíróság nem vonta le a megfelelő következtetést, azokat csak felsorolta, így nem tett eleget teljeskörű indokolási kötelezettségének. Nem került levezetésre az indokolásban a tényállítás és az alkalmazandó jog közötti összefüggés, nem teljesült a törvényben előírt indokolási kötelezettség.

- [12] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet hatályában való fenntartását kérte. Indokolásában ismételten összefoglalta a felperes jogviszonyának megszűnéséhez vezető körülményeket, a rendkívüli alkalmassági vizsgálat elrendelésének indokait és továbbra is arra

hivatkozott, hogy annak elrendelése és lefolytatása rendeltetésszerű és jogszerű volt, míg eredménye megalapozott és konzekvens.

- [13] A felperes fellebbezése megalapozatlan az alábbiak szerint.
- [14] Az ítélet tábla a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 630.§ (6) bekezdése, valamint a 2020. április 1. napjától hatályos 8. § (2) bekezdés b) pontja és a 630. § (11) bekezdése alapján a fellebbezést a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III.31.) Korm. rendelet 29. §-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.
- [15] Az ítélet tábla megállapítása szerint az elsőfokú bíróság a jogvita érdemi elbírálásához szükséges bizonyítást lefolytatta, a felek előadásainak és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetésével és mérlegelésével a tényállást a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (rég. Pp.) 206. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően helyesen állapította meg, melyet a fentiekben kiegészített módon az ítélet tábla ítélezése alapjául elfogadott. Helyes az elsőfokú bíróság által felhívott jogszabályok köre és az abból levont jogkövetkeztetése is, mellyel az ítélet tábla egyetértett.
- [16] Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a Kúria 4/2017. (XI.28.) KMK véleménye szerint az egyenlő bánásmód követelményének megsértésére és a joggal való visszaélésre való egyidejű hivatkozás esetén elsődlegesen azt lehet vizsgálni, hogy a hátrányokozás összefüggésben áll-e valamely, az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXXV. törvény (a továbbiakban: Ebktv.) 8. §-ában felsorolt védett tulajdonsággal, és a joggal való visszaélés akkor vizsgálendő, amennyiben ilyen védett tulajdonság nem állapítható meg. A felperes az eljárás során az egyenlő bánásmód megsértésének vizsgálatához szükséges olyan védett tulajdonságot nem tudott megjelölni, mellyel a perbeli időszakban rendelkezett volna (Ebktv.19. § (1) bekezdés), így az alperesnek nem kellett azt bizonyítani, hogy az egyenlő bánásmód követelményét megtartotta, illetve az adott jogviszony tekintetében nem volt köteles megtartani. (Ebktv.19. § (2) bekezdés). Az alperes ehhez képest a perben bizonyította, hogy 2015-2016. évben 36 nevelőszülő foglalkoztatási jogviszonya szűnt meg részben azért, mert hozzá gyermeket nem helyeztek ki.
- [17] Megalapozottan hivatkozott az elsőfokú bíróság arra is, hogy a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 7. §-a szerint joggal való visszaélésnek minősül, ha az mások jogos érdekeinek csorbítására, érdekérvényesítési lehetőségének korlátozására, zaklatására, véleménynyilvánításának elfojtására irányul, vagy ehhez vezet, azonban az alperes részéről ez azért nem volt megállapítható, mert a felperes volt az, aki felhívás ellenére az alkalmassági vizsgálaton nem jelent meg.
- [18] Az ítélet tábla ezt az indokolást azzal egészíti ki, hogy az alperes jogszerűen rendelte el a felperessel szemben a rendkívüli alkalmassági vizsgálatot, ugyanis - az alperessel egyetértve - a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony és a helyettes szülői jogviszony egyes kérdéseiről szóló 513/2013. (XII.29.) Korm.rendelet szerint a nevelőszülői családban nevelkedő gyermek legcsekélyebb fokú veszélyeztetettségére utaló körülmény is alapot ad a gyermekvédelmi beavatkozásra. A 2016. július hónapban tanúsított felperesi magatartás - amikor az előgondozási eljárás során a felperes bejelentette, hogy örökbe kívánja fogadni **GYERMEKET** ezzel az örökbefogadást kívánta akadályozni - alappal kérdőjelezte meg pszichológiai alkalmasságát a további gyermeknevelésre és nevelőszülői feladatok ellátására. A Kúria Kfv.III. 37.752/2012/6. számú ítéletében pedig ehhez ki is mondta, hogy a működtető felelős a nevelőszülők alkalmassági vizsgálatának elvégzéséért.

- [19] A felperes kereseti kérelmében megkérdőjelezte azt is, hogy az újabb gyermek kihelyezésére vonatkozó javaslat visszavonása jogszerű volt-e vagy sem az alperes részéről. Tekintettel arra, hogy a felperes a korábbi években panasz, kifogás nélkül látta el nevelőszülői feladatát, így az alperes joggal tehetett javaslatot a gyámhatóság felé az irányba, hogy hozzá **GYERMEK** örökbefogadását követően újabb gyermeket helyezzenek ki, akkor azonban, amikor a felperes részéről azt tapasztalta, hogy ezt az örökbefogadási eljárást minden eszközzel meg kívánja akadályozni, a hatóságot okirathamisítással gyanúsította, vele szemben büntetőeljárás indult és jogi képviselőjével mindenfajta együttműködéstől elzárkózott, jogszerűen jutott az alperes arra, hogy az újabb nevelőszülői feladatokra irányuló javaslatát visszavonja.
- [20] Az ítéletábra egyetértett azon alperesi hivatkozással, hogy a felperesnek ebben az eljárásban lett volna lehetősége arra, hogy az örökbefogadás tényébe beletörődve és megnyugodva igazolja, bizonyítsa a nevelőszülői alkalmasságát és azt, hogy hozzá biztonságosan kihelyezhető újabb kiskorú gyermek, azonban szándékos magatartásával ettől önmagát zárta el és fosztotta meg. Bár a felperes az alperes által is elismerten szeptember hónapban valóban kapott egy téves tájékoztatást a jogviszony megszüntetéséről, azonban ez erre irányuló kérdésére, ha szóban is, de visszavonásra került, így amennyiben az együttműködési készség és hajlandóság meglelt volna benne, úgy az újabb pszichológiai vizsgálaton való megjelenésével a helyzetet orvosolhatta volna. A felperes azonban ezt a vizsgálatot is megtagadta és nem működött együtt az alperessel a környezettanulmány elvégzésének biztosításában sem. Tekintettel arra, hogy a rendkívüli alkalmassági vizsgálatot az alperes csak az örökbefogadás lezárását követően rendelte el, így a felperes minden alap nélkül hivatkozott arra, hogy ezzel arra kényszerítették volna, hogy az örökbefogadási kérelmétől álljon el.
- [21] A 2016. augusztus 1. napjától tartó időszakban ameddig a rendkívüli alkalmassági vizsgálat tartott, az alperes jogszerűen nem helyezett ki hozzá gyermeket és miután az együttműködést megtagadta és a további alkalmasságát a felperes nem igazolta, így ezt az állapotot az alperes szintén jogszerűen tartotta fenn. Egyetértett az ítéletábra az alperesnek a Kúria Mfv.I.10.484/2015/6. számú ítéletére vonatkozó hivatkozásával is, mely szerint a munkavállaló hozzáállásában, magatartásában, munkatársaihoz való viszonyában való változás észlelése alapos ok az alkalmassági vizsgálat elrendelésére, a vizsgálaton való részvétel jogos elvárás a munkáltató részéről és annak negligálása a munkavállaló terhére esik.
- [22] Az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott a személyiségi jogsértés jogszabályi alapjaként a polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. - 2:45. §-aira, valamint az Alaptörvény rendelkezéseire, melyből megalapozottan vonta le azt a következtetést, hogy ezeket az alperes nem sértette meg, így sérelemdíj a felperest nem illeti meg. Az alperes részéről személyiségi jogsértés és jóhírnév rontás nem valósult meg, sem a jogviszony megszűnése előtti alkalmassági vizsgálat során, sem az azt megelőző örökbefogadás időszakában tanúsítottakkal. Helyesen hivatkozott az alperes arra, hogy az örökbefogadás joga a felperest valóban megillette, melyhez az ítéletábra hozzáteszi, hogy a gyermek örökbefogadhatóvá nyilvánításakor a felperes, mint nevelőszülő első körben nyilatkozhatott is ezen szándékáról, mely akkor, 2015. februárjában nemleges volt. Ezt követően örökbefogadási szándékot csak akkor tett, amikor az örökbe fogadásra jelentkező szülőpárral az előgondozás megkezdődött, így már egy megindult eljárásba kívánt a felperes beavatkozni. Számára ekkor az örökbefogadás lehetősége nem merülhetett fel, hanem az alperes hivatkozásával egyezően csak és kizárólag ezen eljárás esetleges sikertelen, eredménytelen lezárását követően. Ily módon a felperesnek alanyi jog szintén nem sérülhetett.

- [23] Az ítélet tábla a bizonyítékok értékelésével kapcsolatban részben megalapozottnak tartotta a felperesnek azt a hivatkozását, mely szerint a hangfelvétellel kapcsolatban az elsőfokú bíróság ítélete részletes indokolást nem tartalmazott, azonban megállapította, hogy a hangfelvétel az ítéleti megállapításon túl egyéb szempontból bizonyítékként nem volt értékelhető, az azon elhangzottak nem álltak ellentétben a tanúvallomásokkal.
- [24] Az elsőfokú bíróság a fenti tényeket és körülményeket részletes tanúbizonyítási eljárás foganatosításával tisztázta, és a rendelkezésre álló adatok alapján helyesen állapította meg, hogy a rendkívüli alkalmassági vizsgálat és a jogviszony megszűnéséről szóló tájékoztatás az alperes részéről jogszerű volt, a felperes állításával ellentétben nem az alperesi intézkedésekre volt visszavezethető. A felperes nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonya azért szűnt meg, mert hozzá három hónapot meghaladóan újabb gyermeket nem helyeztek ki, így megalapozott az elsőfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy a Gyvt. 66/D. § (1) bekezdés d) pontja szerint a foglalkoztatási jogviszony - a három hónap eltelte után - jogszerűen szűnt meg.
- [25] A fentiek alapján az ítélet tábla is arra a következtetésre jutott, hogy a felperesi magatartás vezetett ahhoz, hogy újabb gyermeket nem helyeztek ki hozzá, hogy rendkívüli alkalmassági vizsgálatot kezdeményeztek vele szemben és hogy a jogviszonya törvény erejénél fogva megszűnt, ebben a folyamatban az alperes részéről jogsértés nem volt megállapítható, így a régi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - a fentiekben kiegészített indokolás szerint - az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [26] Az ítélet tábla a régi Pp. 78. §-a alapján mellőzte a perköltség megállapítását, tekintettel arra, hogy a pernyertes alperesnek perköltség iránti igénye nem volt.
- [27] A perben a feleket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelt 3. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyi költségfeljegyzési jog kedvezménye illette meg. Az állam által előlegezett 256 000 forint fellebbezési eljárási illetéket a 14. § alapján az állam viseli, tekintettel arra, hogy a pereszes felperest munkavállalói költségkedvezmény illette meg.

Debrecen, 2020. június 5.

Dr. Veszprémy Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Tass Edina s.k. előadó bíró,
Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró